

hoofdredeacteurs van dagbladen aanwezig waren; daar was 'het wantrouwen algemeen zeer groot'¹ en in de weken die volgden, gingen de Nederlandse Dagbladpers en de twee journalisten-organisaties in het tegenoffensief: met steun van Snouck Hurgronje en van Poelje die door het aanmatigend optreden van de Raad van Voorlichting geschokt waren, werkten zij een eigen statuut uit voor een nieuwe, corporatief-getinte organisatie van het perswezen. Wat de journalisten betreft, werd in dat tegenoffensief getracht, hen er van te weerhouden, zich bij een nieuwe organisatie aan te sluiten, het Verbond van Nederlandse Journalisten; met de oprichting van dat verbond was door de Raad van Voorlichting bedreigd, zulks met de bedoeling om, als dat moest, de journalisten uit hun twee bestaande organisaties los te weken.

Helaas, het eenheidsfront van dagbladdirecteuren en journalisten begon spoedig af te brokkelen. Bezuiden de grote rivieren sleepte dr. van de Poel uit beide groepen een groot aantal leden met zich mee; een tweede, kleinere groep die zich achter de Raad schaarde, werd gevormd door journalisten van de Sijthoff-pers, waartoe o.m. de *Haagsche Courant* en het *Rotterdams Nieuwsblad* behoorden, en voorts waren er in het oosten en noorden des lands nogal wat hoofdredeacteurs van provinciale bladen die zich tot medewerking bereid verklaarden. De Raad van Voorlichting kwam elke week bijeen; verheugd constateerde men dan dat de aanhang groter werd, gegevens over acties van tegenstanders werden uitgewisseld en Meijer-Schwencke zorgde er voor dat op het juiste moment Duitsers ingeschakeld werden om die tegenstanders te intimideren.

Intussen hield het bestuur van de Nederlandse Dagbladpers in die tijd nog voet bij stuk; vooral de voorzitter, J. W. Henny, directeur van het *Leids Dagblad*, nam een stevige houding aan. Van het bestuur maakten evenwel anderen deel uit, A. W. Sijthoff bijvoorbeeld en mr. J. Kars, directeur van het *Rotterdams Nieuwsblad*, die van hun bedrijf uit allerlei contacten gingen aanknopen met voormannen en volgelingen van de Raad van Voorlichting. Defaitisme begon de kop op te steken; het werd in de tweede helft van juli door de omzwaai van de *NRC* belangrijk versterkt: als Nederlands meest gezaghebbende dagblad voor de Nieuwe Orde opteerde, moest men dat voorbeeld dan niet volgen? Verscheidene journalisten gingen zich afvragen of zij er ter bescherming van hun betrekking niet verstandig aan deden, zich bij het nieuwe Verbond aan te sluiten. Hun economische positie was vaak toch al zo zwak; de salarissen waren als regel verre

¹ J. Learbuch: 'De Raad van Voorlichting der Nederlandse pers' (1947), p. I (a.v., b-3).